

Szakmai konferencia, könyv- és filmbemutatók A BÉKÉS-TARHOSI ÉNEKISKOLA ÖRÖKSÉGÉRŐL

Tarhos, 2023. április 22. szombat

A Viharsarok két településén, Békésen és Tarhoson, évtizedek óta igen sokan fáradtak és jó páran dolgoznak ma is azért, hogy Kodály 70 évvel ezelőtt, a tarhosi Zene-pavilon avatásakor kimondott jóslata: „*Tarhos nagy jövő előtt áll!*” eltorzult világunkban, közös összefogással, értéket képviselve valóra váljon.

A Gulyás György által 1946-ban alapított Énekiskola célja az éneklésen, szolmizálásán alapuló tehetségmentés volt, és az intézmény nyolc esztendő, sikeres működése révén kivívta világhírű, Kossuth-díjas zeneszerzőnk elismerését. Mára ez az iskola bekerült a Nemzeti Értéktárba és Magyar Örökség díjat kapott. Köszönhető ez annak a sok száz muzikusnak, aki onnan indult el a zenei pályán, és ének- vagy hangszeres tanárként, karvezetőként, sőt, nagynevű művészként adja tovább lelkesen ma is, vagy az utódok által az együtt-egymásért gondolkodás „tarhosi szellemiségét”.

Ennyi esztendő elteltével - az Énekiskola helyének és a tarhosi parknak a tulajdonos változások miatt – nem volt könnyű meggyőzni a felsőbb szerveket a zenei értékmentés szükségességéről. a helyi hagyományok folytatásáról. Ám, az elhivatottság – épp úgy, mint az idén 47 esztendő Békés-tarhosi Zenei Napok fénykorában - most is eredményre vezetett. A Békés-tarhosi Zenebarátok Körének egész napos rendezvényére, *Farkasné Balázs Rózsa* elnökhelyettes szervezésében, április jelzett hétvégéjén százánál több érdeklődő pedagógus, énektanár és óvónő regisztrált a környékről. Az egykori tarhosi diákok idős és hűséges csapata mellett már a hallgatói létszám is egyfajta közös tenni akarást jelzett Tarhos jövője ügyében.

A rendezvény fővédnöke - *Janota Orsolya*, a konferencia moderátora - *Végvári Edina*, üzletfejl. vezető, a szakmai konferencia előadói: *F. Pálfi Zsuzsa* és *Balikó Mariann* zenetanárok

A konferencián **Kálmán Tibor** Békés polgármestere, **Farkasné Balázs Rózsa** és **Janota Orsolya**, a hallgatóság soraiban: **Sebestyén Márta** és édesanyja, **Mona**.

Fejes Antal, a Békési Zeneiskola alapító, ny. igazgatója, **Sebestyén Farkas Ilona** és **Rozgonyi Éva** kitüntetett karnagyok, mindhárman állami díjas, egykori tarhosi diákok s a 3 generáció: középütt **Pethőné Szakmáry Éva** óvónő Debrecenből, aki 1951-54-ig volt az Énekiskola diákja.

Békés-Tarhos 1976 - a zenei napok kezdete - óta összefonódott múltjából neves emberek gondolatai elevenedtek meg az előadások során. **Szokolay Sándor** Kossuth-díjas zeneszerző útmutatása 2001-ből: **„Békés-Tarhosnak nem a régi formájában kell újjáélednie, az idő elment felettünk, mások az igények. De a kultúrának, a zenei életnek vissza kell szerezni ezt a fellegvárat... Tarhost nem szalaszthatja el az ország.”**

Gulyásné Mánya Éva férje elvesztése után Kodályra hivatkozott: **„Nincs megalkuvás művészetben és magyarságban! Tarhos esetében is az a legfontosabb, hogy mi történik és hogyan. Mindig magas színvonalon, mindig a legszebbet!”**

„Az ember addig alkotóképes, amíg **azt a bizonyos mércét mindig magasabbra tudja állítani.**” – fogalmazta meg még életében **dr. Gyarmath Olga**, az Énekiskola egyik tanára 2004-ben, aki Kodály életművéből doktorált, majd Békés városában küzdött fáradhatatlanul a tarhosi szellemiség ébrentartásáért.

Ezt érzik a Gemma Cégcsoport vezetői, a tarhosi objektum tulajdonosai - **Matyi István** és felesége, **Matyiné Illyés Éva – Végvári Edina** munkatársukkal, valamint a Békés-Tarhosi Zenebarátok Köre és az Alapítvány a Megújuló Tarhosért tagjaival együtt. **Köszönettel tartozik nekik a kultúrát szeretők népes tábora**, hisz Tarhos jövőjét alakító tevékenységükkel **nemzeti értékünket védik és fejlesztik.**

Janota Orsolya köszöntőjében jelezte, hogy folytatni kívánja szülei szellemi örökségét, és idézte édesanyja, *Bartalus Ilona* emlékeit az Énekiskoláról:

„- Hogy mit köszönhetek Tarhosnak? Rengeteget! Azt, hogy rajongok a magyar népdalokért, hogy szolmizálva szebb lett az életem, hogy a kóruséneklés és vezénylés a léleletemmé vált, hogy a boldogságot a világvégén is be tudom szerezni. A hajnalokat is Tarhosnak köszönhetem, mert azóta szeretem őket, amióta reggel 6 órára bandukoltam gyakorolni a pavilonba..., hogy mindig megteszem a tőlem telhetőt, hogy a szépre fogékony ember lettem...

S hogy mit nem felejték el soha? Vaszpil Karcsi gyönyörű hegedűjátékát... Tőle hallottam először Beethoven zenét... C. Eröss Klára néni csodálatos zongoraóráit...Mánya Éva néni ínycsiklandozó szolfézs óráit, melyekre úgy jártam, mint a cukrászdába, mert csupa finomságot kínált: ütemezést, ritmus-neveket, dallamírást, szolmizálást, fejből éneklést...de nagyon élveztem!... A kolompot, amely meg-megkondult, a kiszámíthatóságot és pontosságot kolompolva..., vagy az 1953-as, 6:3 angol-magyar focimeccset, amit az egész iskola együtt drukolt végig, a pavilont körül ülve, rádiót hallgatva...no és a nagygödör bús asszonyát, akit hetekig sirattam, Kőműves Kelemennét....

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy csodaiskola, egy zöldellő énekkert..., Tarhos..., ahol békésen összezsengett a nyugati madrigál a keleti népdallal, ahol a kukoricaföld mellett is magaseurópai dallamok szálltak, és ahol a madarak is szolmizáltak...”

Janota Gábor fagottművész, Bartalus Ilona nemzetközi hírű zenepedagógus és lányuk, Janota Orsolya

Az egész napos találkozó fővédnökeként köszöntőbeszédét így folytatta: „A Tarhosi zeneiskolát 1946-ban hozta létre Gulyás György karnagy-pedagógus. A kultikus iskola több mint 80 éve indult, és lassan 70 éve, hogy bezáratták, mégis itt vagyunk sokan, akik a mai napig őrzik, tovább adják emlékét és tanításait, ma is formáló, közösségépítő erejét.

Mert többről van szó, mint egy iskola! Ez egy **szellemi műhely**, egy korszakokon átívelő példamutatás arra, hogy miként kell **küzdeni** azért, amiben hiszünk, hogy olykor erőnkön felül is érdemes **cselekedni**, hogy kell egy erős **vízió**, egy **megszállott**, aki ezt a víziót látja, és hisz benne, és nem utolsó sorban kell egy **jó csapat**, a bizalom és az összhang, ahogy egy kórusban is. :)

A vízió, a bizalom, a közösség fontossága, talán nem is lehetnének aktuálisabb fogalmak, manapság is nagy szükségünk lenne rá. Mindegy is, hogy milyen területen dolgozunk, a Tarhosi zeneiskola újból és újból **inspirációt ad, biztat, hogy higgyünk a jóban, a szépben, a közösség erejében, hogy merjünk nagyot álmodni, szerénynek maradni**. És mindehhez kell a támogató közösség. De ahogy elnézem, Tarhos egy olyan kapocs, ami sokféle helyről, sokunkat köt össze már most.

Korszakalkotó volt az a szűk évtized, amíg működött a zeneiskola, **kísérletező volt és friss**, és abban bízom - és ha a magam módján hozzájárulhatok, azon leszek én is - hogy legyen Tarhos jövője bátor, kísérletező, hangokkal, ötletekkel, közösségi élményekkel teli! Ezúton is köszönöm a szervezőknek a meghívást!”

Az őt követő előadó, e sorok írója a gyermekek minél korábbi, zenei nevelését helyezte előadásának fókuszába. Ahogy Kodály is az édesanyák mellett az óvodapedagógusok és énektanárok szerepét tartotta kulcsfontosságúnak. A sikeres zeneóvodás előadások vetített képei a Békési Zeneiskola - mint a kodályi-gulyási szellemiséget folytató bázisiskola – múltjából adtak látványos igazolást erről a törekvésekről. Többen jelen voltak a zeneiskola egykori neveltjei közül. Sokakkal együtt eljött az egykori csellista, a kicsinyek zenei neveléséért ezer ötlettel dolgozó, békési óvónő, *Dihenné Rucz Erika* és a zeneiskola első növendékeiből magyar-ének szakos tanárrá vált *Mészárosné Liszkay Éva*, aki az 1. sz. Általános Iskola ének-zene tagozata kórusával, *BíróJánosné* énektanárnővel együtt, évtizedeken keresztül a sorozatos gyermekopera-előadások minőségi kórushangzását biztosította. Békés város nagymúltú énekes és zenei kultúrájáról a közeljövőben jelenik meg méltató könyve.

Abban valamennyien egyetértettek, hogy a legfiatalabbak és szüleik megnyerése adhatja a jövő terveinek közönségbázisát Tarhoson is. Ezen fáradozik *Kovács-Szabó Eszter*, a helyi általános iskola intézményvezetője, aki örömmel újságolta, hogy szeptemberben elindul Tarhoson az ének-zenei tagozat 1. osztálya!

(Az említett személyek és kórusok a fotókon)

A családok, kicsik és nagyok hétfégi programjait segítő **meseszoba, interaktív zeneterem, az amfiteátrumszerű Nagygödör a népdaléneklők és kihelyezett énekórák számára, a nyári táborok: vonószekari, Pro Musica fafúvós kamarazenei tábor, tücsöktalálkozó, zongorista jazz-tábor, a hagyományos kórustalálkozók, fúvószekari találkozó, olvasó tábor, néptáncos tábor** mellett különböző alkotó táborok ötlete, javaslata hangzott el a múlt hagyományaiból merítve, hazai és külföldi fesztiválok tapasztalatai alapján. Az előadás a marketingmunka és ismeretterjesztés, PR-tevékenységek fontosságát is hangsúlyozta.

A délelőtti konferencia következő előadója Dömsödről érkezett. *Balikó Mariann* Zeneakadémiát végzett ének-szolfézstanár, karvezető, kántor és orgonista Békésről indult a zenei pályára. Elmondása szerint egy Tarhoson átélt, zenei élmény volt nagy hatással döntésére. Az ének-zenei általános iskola és a zeneiskola növendékeként énekelhetett szólót két társával együtt, *Kesselyák Gergely* vezényletével Bozay Attila: Pezzo sinfonico c. művében, a zenei napok koncertjén, a Zenepavilonban.

Választott hivatásának tapasztalatait osztotta meg ezen a délelőttön a hallgatósággal. Kétgyermekes anyaként szintén a fiatalok megnyerését tartja szem előtt. Az ének- és szolfézsórák változatossága mellett a pedagógus személyét, a gyerekekkel történő, őszinte kapcsolattartást és érdeklődést tekinti vezéreszmének. „*Csakis szeretettel lehet magunk és az általunk tanítandó anyag vonzásába állítani a fiatalokat, a mai világ eltorzult, káros ingereivel szemben.*”

(A képen Varga László, békési, ny. műv. oszt. vezető gratulál a fiatal tanárnőnek, a hallgatóság soraiban Matyiné Illyés Éva, az Alapítvány a Megújuló Tarhosért kuratóriumának elnöke.)

A délelőtti konferenciát Végvári Edina üzletfejlesztési vezető ismertetője zárta, aki a tarhosi objektum jövőképét, a zeneturizmus lehetőségét vázolta fel a szakmai közönségnek. A tulajdonos Matyi István és családja terveiben egy Ének-zenei, Kulturális és Szabadidő Központ megvalósítása szerepel, mely botanikus kertszerű környezetben, felújított épületekkel, négycsillagos szállodával és önerőből helyreállított, eredeti szépségű Zenepavilonnal, benne kiváló akusztikájú, 400 személyes színház- és koncertteremmel fogja várni az idelátogatókat.

A szakmai program résztvevőit ebéddel látták vendégül a házigazdák, majd a csodásan gondozott parkban történelmi sétán vehettek részt a jelenlévők. A Gulyás Györgyről elnevezett Zenepavilonnál megkoszorúzták az Énekiskola alapítójának mellsobrát és a Kodály-emléktáblát, s az egykori diákokkal együtt népdalénekléssel tisztelegtek a neves karnagypedagógus emléke előtt.

A délutáni program a Békés-tarhosi Zenebarátok Körének éves közgyűlésével folytatódott (képeink).

Farkas Lászlóné Balázs Rózsa elnök a baráti kör éves munkájáról tájékoztatta a tagságot. Tevékenységükkel segíteni kívánják az egykori Énekiskola kulturális

örökségének ápolását és népszerűsítését, és ehhez többféle pályázati lehetőséget is megragadnak. Munkálkodásuknak köszönhetően idén az Agrárminisztérium Hungarikum Bizottsága által kiírt pályázatuk sikerrel járt, lehetőség nyílt honlapjuk, (www.bekestarhosizenebaratok.hu) és logójuk elkészítésére, valamint „A Békés-Tarhosi Énekiskola múltja, öröksége jelené, jövője” c. kiadvány megjelentetésére. A kötetet több hónapos munkával *Gellénné Körözi Eszter* és *Végyvári Edina* szerkesztette, majd *Mező Imre* zeneszerző, egykori tarhosi diák lektorálásával került kinyomtatásra.

Ezen a délutánon mutatták be a könyvet a szerkesztők, és adták át ajándékkul a tiszteletpéldányokat a jelenlévőknek. Itt került sor a „Hangok forrataga” c. verses-rajzos, zenei ismeretterjesztő kötet bemutatására, melyet e sorok írója ajánlott fel szellemi munkája termékeként a Tarhoson táborozó fiatalok jutalmazására.

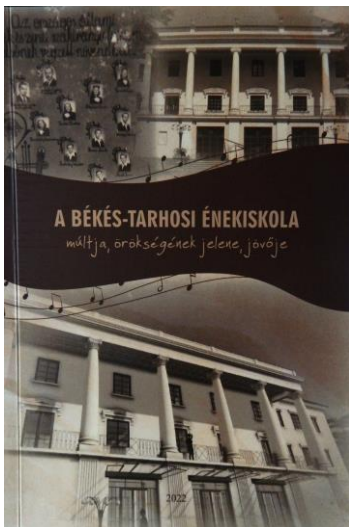

Matyi István és Fejes Antal, valamint Végváry Edina, F. Pálffy Zsuzsa, Janota Orsolya, Farkasné Balázs Rózsa és Gellénné Körözi Eszter a híres, tarhosi haranglábnál.

A programot a *Vámos Zoltán* által készített filmsorozat 1. része zárta nagy sikerrel, melyben prominens személyek: *Fekete Péter, Tóthpál József, Varga László, Bartalus Ilona, Sebestyén Farkas Ilona, Béres Károly, Fejes Antal, Végvári Edina* és *Matyi István* cégvezető fejtették ki véleményüket a továbblépés lehetőségeiről.

A *Kerényi Judit* oboaművész vezette *Pro Musica Fúvós* négyes művészeinek fergeteges műsora fejezte be a nap programját, a hallgatóság vidám hangulata közepette.

A Békés-Tarhosi Zenebarátok Köre legfrissebb, 2023-as kiadványa, borítóján archív és mai fotókkal. Egykori, tarhosi diákok és a tulajdonosok koszorúznak 2021-ben, a Gulyás György Zenepavilon előtt.

Az idei konferencia résztvevői körében ösztönző erővel hatottak a vetítéssel társított zárógondolatok:

„Ha mindenki a saját ötlete és képességei szerint, önzetlenül hozzátesz egy építőkövet a jövő munkájához, ahogy azt Gulyás György is megálmodta, akkor az Énekiskola neve a Békés-Tarhosi Zenei Napokkal együtt, egyre mélyebben beiródik a köztudatba, és a ZENE ezen a vidéken is valóban MINDENKIÉ LESZ!”

F. P. Zs.